

ABCDE postup u náhlého zhoršení zdravotního stavu, zajištění DC, kyslíková léčba, neinvazivní a invazivní ventilace, princip a indikace, ventilační režimy v IP

MUDr. Kurzová KAR FNKV a 3. LF UK

Směrnice FNKV

- V případě potřeby je povinností každého zaměstnance poskytnout první pomoc, včetně KPR odpovídající jeho erudici a přivolat dle potřeby lékařskou pomoc – lékaře vlastního pracoviště, případně jiného lékaře podle provozního řádu
- Ti pak pokračují v rozšířené KPR a ev. rozhodnou o zavolání resuscitačního týmu KAR.
- Resuscitační tým v co nejkratším čase přebírá vedení KPR a umístění pacienta po úspěšné KPR.
- Překladovou zprávu je odpovědný zajistit ošetřující lékař, převoz pacienta v rámci FNKV zajistí KAR.

První pomoc v nemocnici

- První pomoc osobám postiženým náhlým zhoršením zdravotního stavu poskytuje ten, kdo je s takovou osobou první v kontaktu.
- První pomoc zajistí přiměřeně ke své erudici, aby postižený nebyl ohrožen další komplikací, a zajistí přivolání další zdravotnické pomoci. Setrvává pak, u postižené osoby do předání, ev. ho na ošetření doprovodí.
- Zvládne-li zachránce poskytnout první pomoc sám, ale je nutno provést transport, zavolá na dispečink dopravy a postiženého předá pracovníkovi OD nebo ho doprovází sám.

Definice KPR

KPR je soubor jednoduchých a logicky na sebe navazujících postupů sloužících k neprodlenému obnovení průtoku okysličené krve mozkom u osoby postižené selháním jedné či více základních vitálních funkcí.

První pomoc ABCDE

- Airways – průchodnost DC
- Breathing – účinné dýchání
- Circulation – oběh, zástava krvácení
- Disability - poruchy CNS
- Environment – faktory prostředí

KPR zahajujeme

- Při poruše vitálních funkcí, pokud nejsou kontraindikace (ERC 2015)

- DÝCHÁNÍ
- VĚDOMÍ
- OBĚH

- **Over vitální funkce při/po křečích**

Detection
Reporting
Response
On Scene Care
Care in Transit
Transfer to Definitive Care

KPR nezahajujeme

- **Pokusy o KPR by byly spojeny s bezprostředním rizikem ohrožení druhé osoby**
- **Pacient si prokazatelně resuscitaci nepřál nebo není v jeho nejlepším zájmu nebo je primárně marná**
- **(Přítomnost jistých známek smrti: posmrtné skvrny, posmrtná ztuhlost, dekapitace a podobně)**
- (Selhání vitálních funkcí v terminálním stádiu neléčitelného onemocnění)
- (Zástava oběhu trvající při normotermii prokazatelně déle než 10 minut)

Ukončení KPR

- **Obnova spontánního oběhu a ventilace**
- **Při vyčerpání záchránce do té míry, že nemůže v resuscitačním úsilí pokračovat**
- **Pokud pokračování KPR může ohrozit život záchránce nebo ostatních občanů (toxické prostředí a podobně)**
- Nevede-li resuscitační úsilí k obnově vitálních funkcí při vyčerpání všech dostupných možností **a nedefibrilovatelném rytmu po 20 minutách KPR**
- Ukončení KPR při neúspěchu je kompetencí lékaře

Postupy základní neodkladné resuscitace

Postupy základní neodkladné resuscitace

<https://youtu.be/QTQG8unrCOI>

1. Zhodnot' situaci

- Vlastní bezpečnost
- Osoba, která nejeví známky života

NEBO

- Osoba, u které proběhly křeče

Supine

Prone

<https://www.youtube.com/watch?v=CPYiEVwkiwQ>

2. Kontrola vědomí

© EKC

3. Diagnostika zástavy oběhu

- **Záklon hlavy a zvednutí brady**
- **Zhodnocení dýchání**
  - ▣ look, listen and feel
  - ▣ maximálně 10 sekund
  - ▣ bez kontroly dutiny ústní
- **Nedýchá normálně?**
  - ▣ přivolání odborné pomoci (155, event. 112)
  - ▣ přinesení AED
- **Gasping (≈40 %) → okamžité zahájení KPR**
  - ▣ kvalitní srdeční masáž prodlužuje trvání gaspingu

©EAC

Kriteria zástavy oběhu

- **Postižený je v bezvědomí**
- **Postižený nemá normální dýchání**
- **Puls nehledáme**
  - **Není to snadné**
  - **Není to spolehlivé**
  - **Dlouho to trvá**

Nejhorší chyby při NZO

- Diagnóza NZO
  - sledování dýchání
  - hledání pulzu
  - snaha popřít, že jde o NZO
- Stabilizovaná poloha
- Nedůrazná zevní srdeční masáž

Aktivace záchranného řetězce

- **Hlasitý odposlech**
- Místo
- Číslo telefonu
- Příčina volání
- Počet postižených a jejich stav
- Poskytovaná pomoc
- **Nezavěšovat, až na výzvu**

Nepřímá srdeční masáž !!!

- **Všichni zachránci**
- **Střed hrudníku (střed dolní třetiny sternu), kolmo dolů (CAVE: nikdy ne konec sternu!)**
- **Frekvence**
  - alespoň 100 min^{-1} (max. 120 min^{-1})
- **Hloubka**
  - alespoň 5 cm (ne více, než 6 cm)
- **Úplné uvolnění tlaku na hrudník**
- **(Feedback devices)**

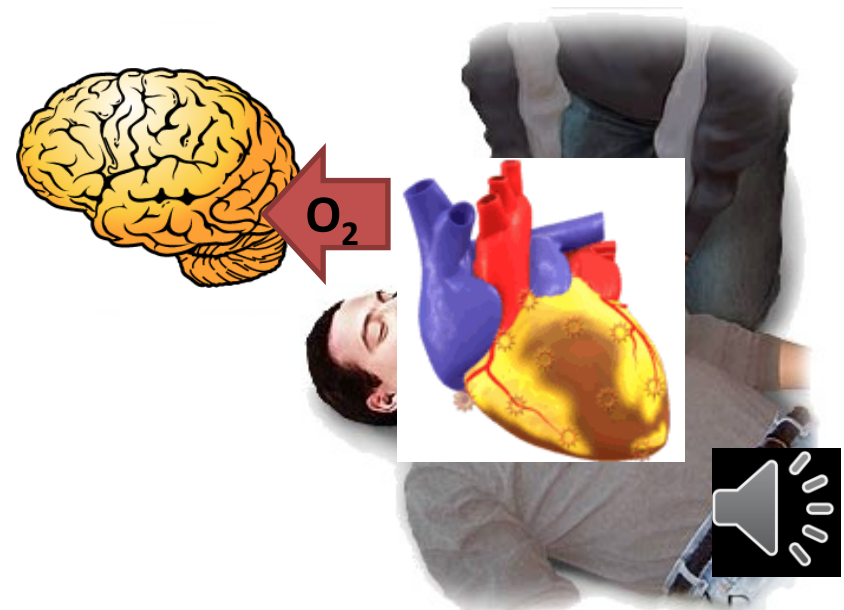
Umělé dýchání během KPR

•Negativa umělého dýchání

- přerušování kompresí; obtížnost; hygienické zábrany; infekce; zhoršování oběhu; odrazuje od jakékoliv BLS

•Pozitiva umělého dýchání

- asfyktické zástavy (děti); NZO beze svědků; déletrvající KPR

Stanovisko ERC 2015

~~• Žádná z publikovaných studií nevyloučila ...~~

~~– eventualitu horšího výsledku při „hands-only CPR“~~

• Chang MP 2017, EURECA 2: komprese hrudníku **+ ventilace 30**
: 2 zlepšuje přežití, pokud se provádí správně

• Resuscitace bez dýchání může být použita **u dospělých**

– při pomoci poskytované nevyškolenými záchránci

– při neochotě provádět umělé dýchání

– telefonicky asistované neodkladné resuscitaci

• Laická resuscitace nesmí být přerušena do ...

– předání postiženého profesionálnímu týmu

– vyčerpání záchránců

– „probuzení“ postiženého (hýbe se, otevírá oči, dýchá)

Umělá plicní ventilace během KPR

- Při nezajištěných DC přerušit komprese, vdech i výdech po 1 s, **max. 5 s, objem 500 – 600 ml, viditelný pohyb hrudníku**
- Při zajištěných DC (OTI, LM) se komprese hrudníku nepřerušují, frekvence 10/min, objem 400 – 500 ml **viditelný pohyb hrudníku**
- **Jak hypo-, tak i hyperventilace zhoršují výsledek**

Postup při COVID

- Vlastní bezpečnost
- Ověř bezvědomí
- Uvolnění DC (jen ČR, ne ESA)
- Kontrola dýchání pohyby hrudníku
- Při absenci normálního dýchání volej 155
- Nasad' si roušku, zakryj obličej zachraňovaného
- Zahaj komprese hrudníku
- Použij AED

Rizika KPR

- Pro zachraňovaného
  - zlomenina žeber, zlomenina sterna
  - Zanedbatelné riziko poškození při KPR + spontánním oběhu
- Pro zachránce
  - **Infekce**: Výjimečně byla KPR zdrojem tuberkulózy, a SARS. O ptačí chřipce nejsou dosud informace.
  - **Kontaminace jedy** - kyanidy, organofosfáty, **manifestní infekce vysoce sdělnou závažnou chorobou** kontraindikuje dýchání z plic do plic ústy.
  - **Psychologický moment**
  - **Synkopa** při hyperventilaci

Rizika při COVID - 19

- Postupy generující aerosol
  - Dýchání
  - Gasping
  - Zajišťování DC
  - UPV
  - Komprese hrudníku
- Postupy bez rizika generace aerosolu
  - Kontrola dýchání zrakem
  - Nalepení a použití AED

Defibrilace

- **Guidelines 2015**

- Defibrilace je součástí KPR (i laiky při AED)
- Do přinesení přístroje provádět KPR
- Nepřerušovat ani během aplikace elektrod → maximální doba bez resuscitace 5 s
- Časový faktor úspěchu
  - Do 2 – 3 minut 50- 70 %
  - Bez KPR se snižuje o 10 – 15 %/min, u KPR o 3 – 4 %/min
- **Výboj → ihned 2 min KPR → analýza rytmu**

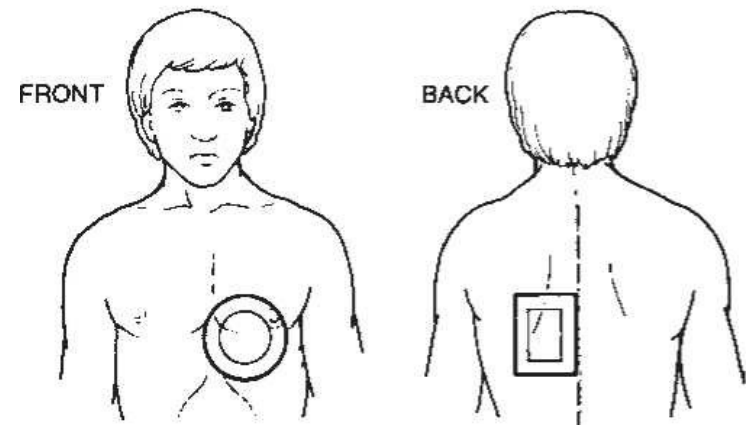
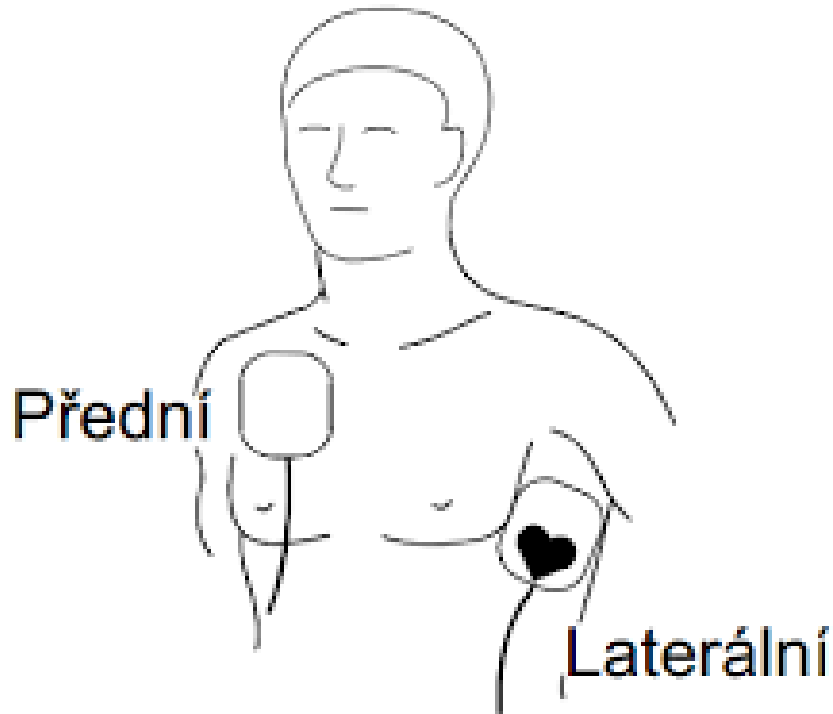

Defibrilace

- Poloha elektrod
- Preferováno používání samolepících „pads“

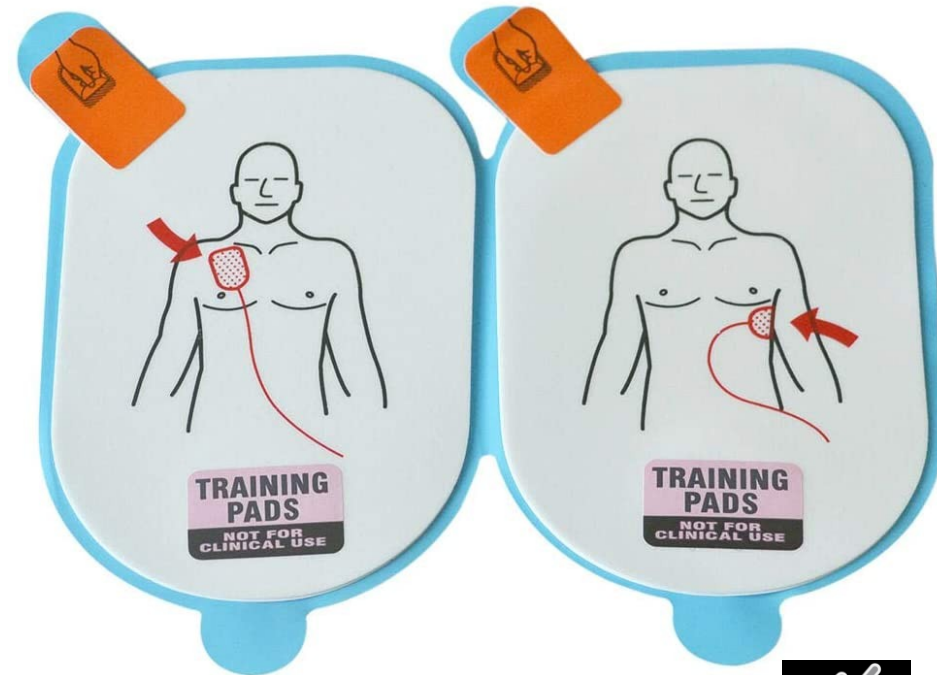
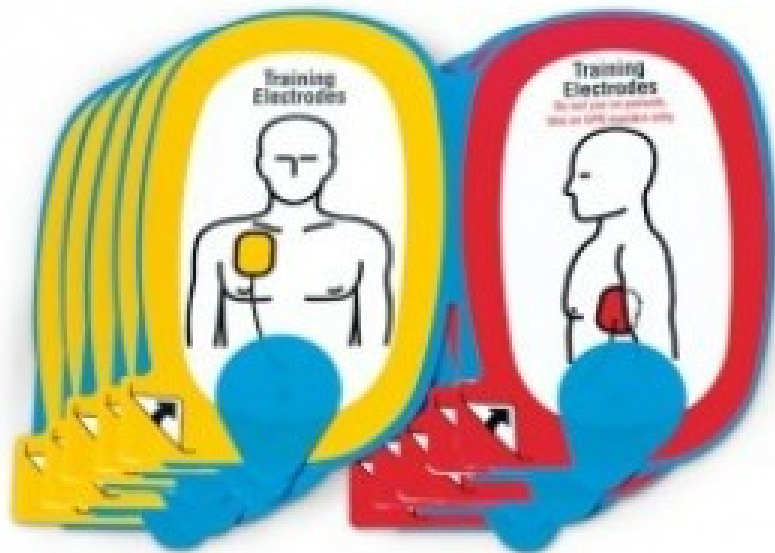
Perkins GD et al. Br J Anaesth 2002

Defibrilace

- Poloha elektrod
- Preferováno používání samolepících „pads“

Perkins GD et al. Br J Anaesth 2002

AED v nemocnici

ILCOR AED sign
(2008)

- **AED** celoplošné nahrazování manuálních defibrilátorů přístroji typu AED v nemocnici nezkracuje dobu do provedení výboje Smith RJ et al., 2011 a zhoršuje přežití Chan PS et al., 2010; Lukas RP et al., 2011
- **AED v nemocnici : tam, kde není dostupnost standardní defibrilace do 3 minut**

ERC Guidelines for Resuscitation 2015

AED – očekávaná 1 zástava/5 let

- Letiště
- Nádraží
- Sportovní stadiony
- Nákupní střediska
- Letadla
- .....

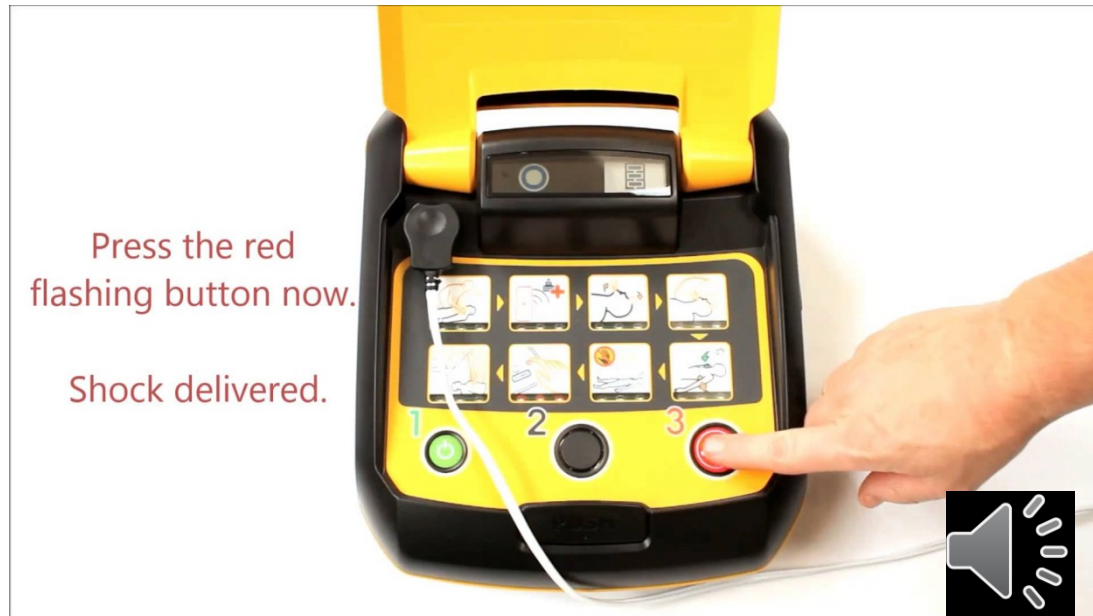

AED - typy

- Automatické

- Automatizované

Použití AED

- <https://www.lf3.cuni.cz/3LF-780.html>

Použití AED

- Kontraindikace?

Rozšířená KPR

Vzduchovody <https://youtu.be/9Wf8JQyhQ-M>

<https://www.youtube.com/watch?v=9Wf8JQyhQ-M&feature=youtu.be>

Res. Rouška <https://youtu.be/XP6K DvFI8Y>

Zajištění DC a v

RR 10/min, FiO₂ 1,0 (10 l/min)

→ po ROSC SpO₂ 94–98 %

→ **Hyperoxie škodí**

<https://youtu.be/DGp7rHZILPc>,

<https://www.youtube.com/watch?v=DGp7rHZILPc&feature=youtu.be>

https://youtu.be/6_51NWH6qZg, https://youtu.be/D7_sPvLcrg

https://www.youtube.com/watch?v=6_51NWH6qZg&feature=youtu.be

Mechanické přístroje na KPR

- Nemají přednost před manuální resuscitací
- Výhody
  - Stísněný prostor
  - Dlouhodobá KPR
  - Speciální postupy (PCI)
- Lucas

https://www.youtube.com/watch?v=hIBOxaTd9_A

Farmakoterapie

□ Adrenalin

– dávka 1 mg IV/IO **po 3. výboji** (VF/VT) nebo ihned po zajištění vstupu (ASY/PEA), **opakovat á 3-5 min**

• Amiodaron

– dávka 300 mg IV/IO **po 3. výboji** (VF/VT), dále 1x 150 mg po 5. neúspěšném výboji

• Tracheální podání farmak **nedoporučeno**

Zástava oběhu v nemocnici

- **Preventivní opatření před vznikem NZO**
  - vypracování a znalost algoritmů pro zavolání lékaře, příp. aktivaci resuscitačního týmu
    - Opakovaný trénink personálu v postupech
    - Trigger pro volání
    - Obecná dostupnost pomůcek
  - časná detekce zhoršení zdravotního stavu u pacientů v nemocnicích (track and trigger systems)
    - zabezpečení nitrožilního přístupu (periferní žilní kanyla),
    - trvalá monitorace (překlad na JIP, KAR)
  - natočení EKG + NIBP, kyslík
  - laboratoř dle ordinace lékaře
  - aktivace resuscitačního týmu
    - s doprovodem, dle stavu pacienta - lékař indikuje transport pacienta s NLZP nebo s lékařem

Identifikace rizika = překlad na JIP, aktivace ZZS či resuscitačního týmu

- bolest na hrudi
- známky hypoxie - neklid, tachypnoe, schvácenost, cyanóza, patologické zvuky při dýchání, vpadávání nadklíčkových a jugulárních jamek (u dětí rýha v oblasti bránice) při nádechu, u dětí souhyb nosního chřípí s dýcháním
- hypotenze
- arytmie
- poruchy vědomí

Směrnice FNKV

- Každý zaměstnanec má znát varovné příznaky a postupovat tak, aby NZO předešel.
- Každý zaměstnanec má povinnost zahájit KPR a přivolat pomoc v případě, že postižený nereaguje na oslovení nebo dotek a nedýchá.
- Při KPR se ordinuje ústně

Postup KPR v nemocnici 1

- Jedna osoba zahájí resuscitaci, zatímco druhá shání pomoc a resusc. pomůcky. **Je-li pouze jedna zodpovědná osoba, musí na chvíli opustit pacienta**
  - Provádějte 30 kompresí (5 – 6 cm, 100 – 120/min) na 2 dechy
  - Minimalizujte přestávky v kompresích
  - Provádějte komprese s maximální účinností
- Snažte se v kompresích často střídat
- Udržujte průchodné DC s vybavením, které znáte. Intubujte pouze tehdy, pokud to dobře umíte

Postup KPR v nemocnici 2

- Inspirace i expirace má trvat cca 1 s, nepoužívejte velké objemy
- Podejte kyslík co nejdříve, 10 l/min
- Po zajištění DC pomůckami, které to umožňují, dýchejte nezávisle na nepřerušovaných kompresích frekvencí 10/min
- Po přinesení defibrilátoru analyzujte rytmus, v případě potřeby defibrilujte
- Pokračujte v KPR 2 min. před dalším zhodnocením rytmu

Postup KPR v nemocnici 3

- Připravte základní léky: adrenalin 1 amp/10 ml F1/1, amiodaron 300 mg a dalších 20 ml, nebo infuzi na spláchnutí
- Podávejte adrenalin každých 3 - 5 minut do ROSC (ihned při asystolii, po 3. neúspěšném výboji při VF)
- Připravte si, kdo podá informace vedoucímu resuscitačního týmu
- Základem jsou kvalitní komprese hrudníku s minimem přerušení

Kontrola vybavení obecně

- Zdravotnické prostředky, pomůcky, léčivé přípravky ke KPR jsou pravidelně kontrolovány a doplňovány (vyměňovány) minimálně 1x týdně a **vždy po použití**.
- Součástí kontroly:
  - **úplnost** vybavení podle platného seznamu oddělení, včetně dostupnosti
  - **funkčnost** vybavení (na pracovišti, kde fyzicky mají), tj. defibrilátor, odsávačka, laryngoskop, tlaková lahev s kyslíkem)
  - **expirace** léčivých přípravků a sterilních pomůcek
- Kontrolu prokazatelně provádí staniční sestra či jí pověřený jiný NLZP (např. vedoucí směny) s písemným záznamem. Dokumentace kontroly je archivována po dobu 12 měs.

Na anesteziologických pracovištích

- Vybavení léčiv a zdravotnických prostředků je kontrolováno vždy před zahájením operačního programu,
- Na anesteziologických pracovištích s neprav. provozem minimálně 1 x týdně a je součástí harmonogramu práce anesteziologických sester.
- Kontrola na těchto pracovištích je dokumentována v hlášení sester.
- Vybavení ke KPR je kontrolováno útvarem NOŠP a interními auditory OŘK FNKV.

Resuscitace dětí - postup

- Ověř bezvědomí a zástavu oběhu jako u dospělých
- Pokračuj 5 umělými dechy
- Nejeví-li dítě známky života, **resuscituj 15 :2** po 1 minutu
- Přivolej odbornou pomoc, nech přinést AED a postupuj dle pokynů

•Srdeční masáž

- různé techniky (podle počtu zachránců)
- hloubka 1/3 předozadního průměru hrudníku

•Tracheální rourka s těsnicí manžetou

•Defibrilace 4 J/kg, KV – 1 J/kg

- AED již od 1 roku (ale lze zvážit i u kojenců)
  - Standardní nad 8 let
  - Dětské 1 – 8 let

ALS u dětí

- Kyslík jako u dospělých, CAVE hyperventilace
- Adrenalin 0,01 mg/kg (maximum 1 mg pro dosi)
- Amiodaron 5 mg/kg, lze opakovat po 5. výboji

Nezbytné znalosti pro provádění KPR

- Znalost postupů KPR
- Zvládnání dýchání obličejovou maskou a ručním dýchacím přístrojem
- **Ovládání defibrilátoru**
- Kanylace periferní žíly

- <http://www.lf3.cuni.cz/cs/pracoviste/anesteziologie/vyuka/studijni-materialy/rozsirena-neodkladna-resuscitace/>

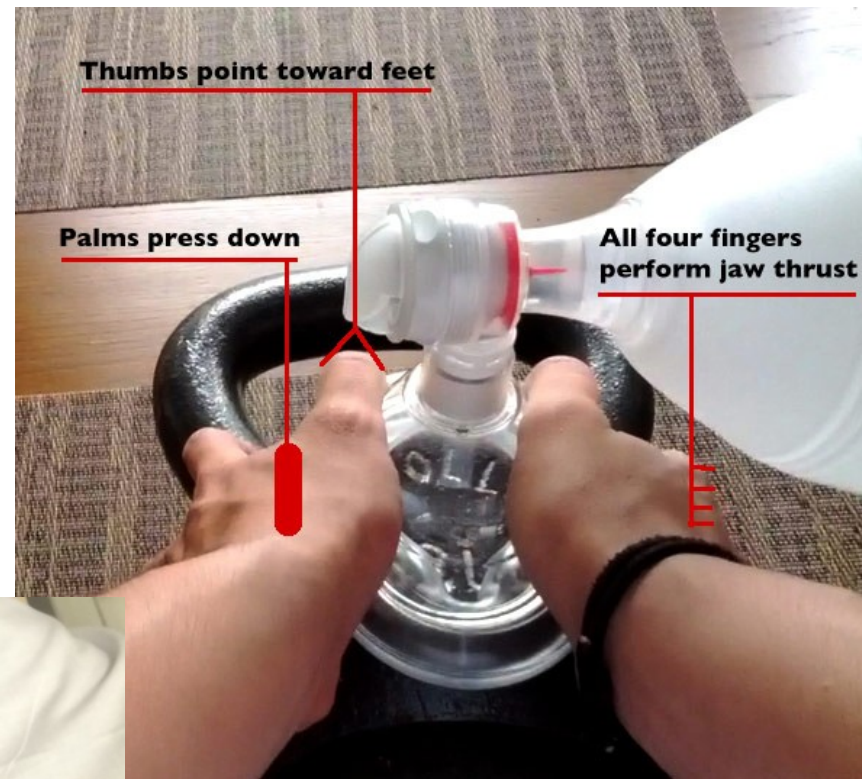
Zajištění dýchacích cest – obličejová maska

- Správná velikost masky
- Zabránit úniku vzduchu
  - Maska musí na obličeji těsnit
- Zprůchodnit DC!
- Možno použít vzduchovod

Bimanuální držení obličejové masky

Orotracheální intubace a algoritmy obtížné intubace

<https://www.youtube.com/watch?v=5xBfQY1vfGM>

Základní pojmy Lavery GG, 2008

- **Obtížné zajištění DC** - obtížná ventilace a/nebo obtížná intubace
- **Obtížná ventilace** - problém udržet pomocí masky a FiO_2 oxygenaci ($\text{SpO}_2 > 90\%$) a/nebo nemožnost vyřešit tento problém pomocí IPPV
  - Výskyt 2 % - 8 % (Yildiz TS et al., 2005, Kheterpal S et al., 2006)
- **Obtížná intubace** - intubace vyžadující opakované (3) pokusy o intubaci v přímé laryngoskopii, intubace > 10 minut nebo nutnost použití alternativní techniky
  - Výskyt 1,5 % - 8,5 % Crosby ET et al., 1998, Burkle CM et al., 2005
  - Nemožná intubace 1 : 2000 (1 : 300 v porodnictví) Samsoon GLT et al., 1987

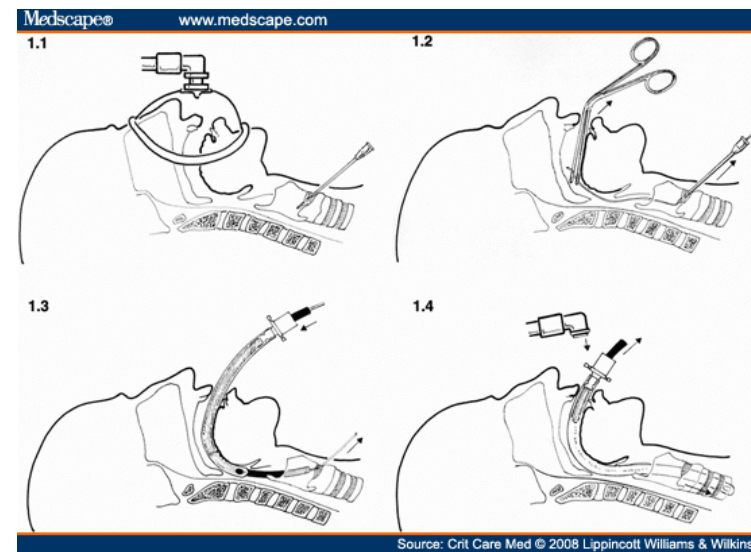
Predikce obtížné ventilace

(Langeron O et al., 2000, Magboul MAM, 2007)

- **OBESE** - přítomnost alespoň 2 faktorů (sensitivita 0,72, specificita 0,73)
  - The **O**bese BMI > 26 kg/m²,
  - The **B**earded dlouhé vousy
  - The **E**lderly věk > 55
  - The **S**norers anamnéza silného chrápání
  - The **E**dentulous bezzubost

Předpokládaná obtížná intubace

- Intubace při vědomí bezpečnější, nepříjemné

– fibroskopická technika

- <https://youtu.be/pnDKO3ZmxGk?t=46>

– retrográdní intubace

- N: <https://www.youtube.com/watch?v=JYMwy1-MwMU>
- Ú: <https://www.youtube.com/watch?v=QBsqyKLHXYU>

- Intubaci lze provést v celkové anestezii: použití inhalační anestezie za spontánního dýchání, různé laryngoskopy a pomůcky

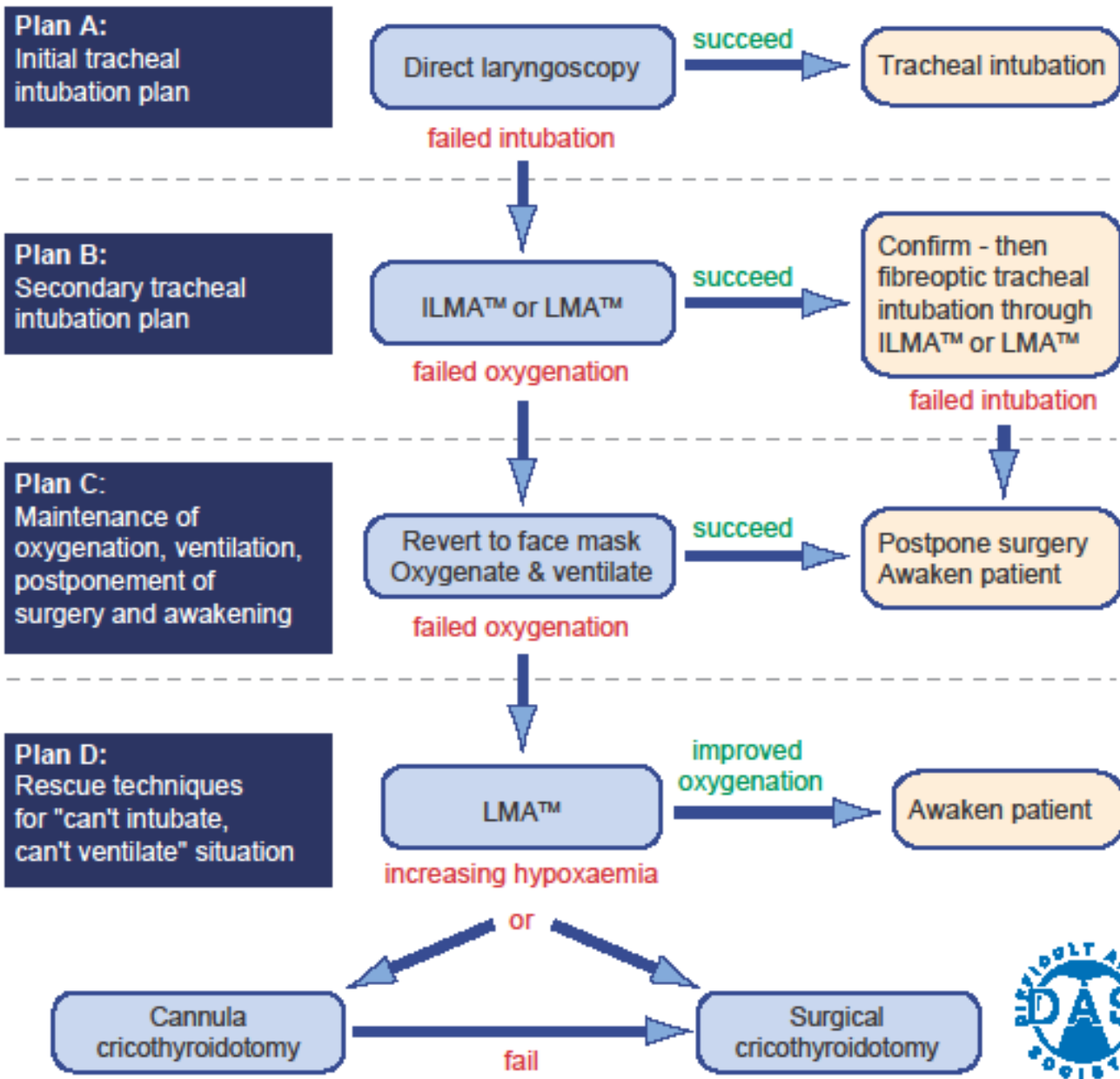

Neočekávaně obtížná intubace

- lze ventilovat

- BURP manévr
- Zavaděč, elastická bužie
- Změna laryngoskopu (> 50 typů)
- Světelný zavaděč
- Fibroskopická technika
- Supraglotické pomůcky
- Výměna anesteziologa

Neočekávaně obtížná intubace - nelze ventilovat

- Využití algoritmů
- Obecné schéma
  - optimalizovat možnost ventilace maskou
  - neztrácet čas marnými pokusy o intubaci
  - zavolat včas o pomoc
  - použít supraglotickou pomůcku
  - provést koniopunkci
  - provést koniotomii chirurgicky

Koniopunkce

- <https://www.youtube.com/watch?v=I6wodB2S0uc>

Respirační insuficience

- definice
  - neschopnost dýchacího systému zabezpečit účinnou výměnu plynů mezi atmosférickým vzduchem a krví tak, aby buněčné dýchání mohlo probíhat nerušeně
    - úroveň postižení CNS – plíce – oběhový systém

Respirační insuficience

- úloha plic
  - oxygenace krve
  - eliminace CO₂
    - alveolokapilární membrána
- ABR:
  - PaO₂ < 9 kPa
    - Oxygenační fce plic
  - PaCO₂ > 6 kPa
    - selhání ventilace
  - pH < 7,35

KLASIFIKACE RI

- podle ABR (hodnot arteriálních tlaků krevních plynů)
- parciální RI (hypoxemická):
  - Izolovaná hypoxémie
- globální RI (hyperkapnická):
  - hypoxémie + hyperkapnie
  - a) kompenzovaná – normální hodnota pH krve
    - vzestup bikarbonátů
  - b) dekompenzovaná – pokles pH krve pod 7,36
    - respirační acidóza

Respirační insuficience

- latentní RI:
  - hodnoty krevních plynů v klidu jsou normální, zhoršují se při zátěži
- manifestní RI:
  - hodnoty krevních plynů jsou patologické již v klidu
- průběh
  - akutní:
    - náhlý vznik
    - aspirace cizího tělesa, pneumotorax, astmatický záchvat, bronchopneumonie, ARDS
  - chronická:
    - pomalu progredující, projevy kompenzace
    - CHOPN, plicní fibrózy, cystická fibróza
  - chronická s akutním zhoršením:
    - exacerbace CHOPN

Patofyziologie

- RI – důsledkem řady plicních a/nebo mimoplicních patologických stavů
- alveolární hypoventilace
  - + hyperkapnie
  - porucha CNS – nervy – svaly – hrudník
  - ↑ventilace mrtvého prostoru – mělké dýchání
  - obstrukce DC - horních nebo dolních
- nevzdušná plicní tkáň (P-L zkrat)
  - arteriovenozní pravolevé zkraty
  - funkční zkrat:
    - krev obtéká neventilovaný alveolus
    - atelektáza, pneumonie, edém
- nepoměr ventilace/perfúze (V/Q mismatch)
  - emfyzém, embolizace
- zesílení alveolo–kapilární membrány
  - porucha difuze
  - intersticiální plicní procesy (fibroza), edém plic

PŘÍČINY RI

1. obstrukce dýchacích cest

- zapadlý jazyk, syndrom spánkové apnoe, aspirace, spasmy laryngobronchiální, záněty, tumory, otoky, stenózy a traumata dýchacích cest

2. plicní choroby

- pneumonie, atelektázy, ARDS, intersticiální plicní procesy
- pneumotorax, fluidotorax, fibrotorax

3. kardiovaskulární příčiny

- plicní edém, chlopenní vady, plicní hypertenze, embolizace

4. mimoplicní postižení

- CNS – úrazy, krvácení, ikty, záněty, tumory, intoxikace, míšní léze, poliomyelitida
- nervosvalový přenos – polyneuritidy, myastenien, tetanus, botulismus, svalová relaxancia, organofosfáty
- hrudník – kyfaskolióza, traumata hrudníku

Klinický obraz

- dušnost, cyanoza, tachypnoe
- neklid, úzkost, dezorientace, zmatenost, somnolence, sopor, kóma
- tachykardie, arytmie, ischemie myokardu, srdeční selhávání pravostranné (cor pulmonale) i levostranné
- orgánová selhání
  - ledviny, játra
- respirační kachexie

Diagnostika RI

- vyšetření krevních plynů a acidobazické rovnováhy
  - astrup
    - arteriální krev (a.radialis, a. cubitalis, a. femoralis)
    - arterializovaná krev (ušní lalůček)
    - kapilární krev (bříška prstů) – nepřesné
    - venózní krev
- parametry:
- pH krve – norma 7,36-7,44
- p_{aO_2} – parciální arteriální tlak kyslíku
- p_{aCO_2} – parciální arteriální tlak oxidu uhličitého
- HCO_3^- – bikarbonáty (norma 22,0-26,0 mmol/l)
- BE – výchylka bazí (přebytek nebo nedostatek)
- $SatO_2$ – nasycení hemoglobinu kyslíkem (norma > 90%)

Saturace periferní krve kyslíkem

- neinvazivní měření množství kyslíku navázaného na hemoglobin
- princip
  - okysličený a neokysličený hemoglobin – odlišné absorpční vlastnosti pro světla různých vlnových délek
  - červené a infračervené světlo

- $$SpO_2 = \frac{\text{oxy Hb}}{\text{Oxy Hb} + \text{deoxyHb}} * 100 \rightarrow \%$$

TERAPIE RI – 1

- kyslík
- cíl:
  - $SpO_2 > 90\%$
  - $paO_2 > 8,0 \text{ kPa}$
- množství dodávaného kyslíku:
  - průtok kyslíku (v litrech/min)
  - frakce kyslíku (FiO_2) – procentuální zastoupení kyslíku ve vdechované směsi
    - 0,21 (pokojevý vzduch) – 1,0 (100% kyslík)

Možnosti kyslíkové terapie

- kyslíkové brýle - FiO_2 0,25-0,35
- obličejová maska - FiO_2 0,33 – 0,50
- Venturiho maska (Kendall) – FiO_2 až 0,98
- riziko:
  - při dlouhodobější léčbě kyslíkem s průtokem > 2 litry/min – nebezpečí vzestupu hladiny oxidu uhličitého v tepenné krvi a intoxikace s poruchou vědomí (zmatenost, neklid, dezorientace, spavost, bezvědomí, zástava dýchání)
  - prevence: pravidelné kontroly hladiny ABR
- ventilační podpora
  - NIV
  - OTI + UPV

Umělá plicní ventilace

podtlakem

přetlakem

Umělá plicní ventilace

- **inspirium** je aktivní – práci vykonává ventilátor
- **expirium** vždy pasivní !

Ventilační režimy

- **Objemově kontrolovaná ventilace**

- **Tlakově kontrolovaná ventilace**

Objemově kontrolovaná ventilace

- **výhody:**

- konstantní V_t a tedy i minutová ventilace a eliminace CO_2 (pacienti s CHOPN)

- **nevýhody:**

- riziko vysokých inspiračních tlaků (barotrauma) při výrazném vzestupu R nebo poklesu C

Tlakově kontrolovaná ventilace

- **výhody:**

- jedná se o bezpečnou ventilaci (nehrozí vzestupy inspiračních tlaků)
používá se u dětí

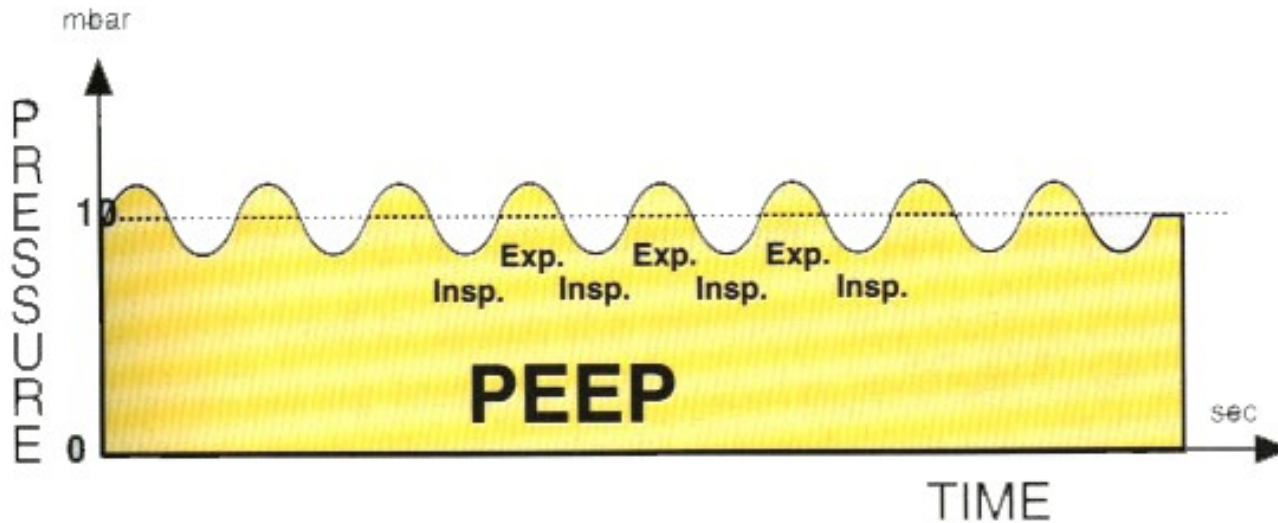
- **nevýhody:**

- při změnách R nebo C dochází ke změnám minutové ventilace => eliminace CO₂ může kolísat (riziko hyper-/hypokapnie)

PEEP = positive endexpiratory pressure

=> otevření zkolabovaných plic
= **recruitment**

Dělení umělé plicní ventilace podle dechové práce

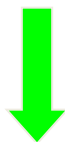
čistě spontánní ventilace

spontánní ventilace s tlakovou podporou

synchronizovaná řízená ventilace

řízená ventilace

Dechová práce vykonaná pacientem

Vykonaná ventilátorem

příjem pacienta na ARO

řízená ventilace

**„odvykání“ z ventilátoru
= ventilační weaning**

Propuštění z intenzivní péče

spontánní ventilace

Dechová práce vykonaná pacientem

Vykonaná ventilátorem

Neinvazivní ventilace (NIV)

- pozitivní přetlak obličejovou nebo nosní maskou
  - snižuje dechovou práci
  - zvyšuje FRC – provzdušnění atelektatických alveolů
  - zlepšuje výměnu krevních plynů
  - vytváří přetlak na konci výdechu (tzv. PEEP)
  - udržuje dechový objem a frekvenci

Indikace NIV

- akutní exacerbace CHOPN
- městnavé srdeční selhání
- akutní pneumonie
- tupé trauma hrudníku

KI NIV

- hemodynamická nestabilita
- nespolupracující pacient
  - amentní stav, klaustrofobie
- pacient s vysokým rizikem aspirace, nemožností aktivní expektorace
- nemožnost užití obličejové masky
  - popáleniny, traumata obličeje, anatomická deformita obličeje
- obézní pacient
  - nad 200% ideální tělesné hmotnosti
- zástava dechu, neschopnost nemocným udržet volné DC

High-flow nasal cannula (HFNC)

- Příkon 60 l/min
  - Ohřátý, zvlhčený vzduch
- Nastavitelné FiO_2
- Zmenšení anatomického mrtvého prostoru
- PEEP efekt

Užití HFNC

- Hypoxemická RI
- Akutní exacerbace CHOPN
- Post extubační fáze
- Preintubační období – ev. při obtížné intubaci
  - Některé výkony ORL – mikrolaryngoskopie
- Spánková apnoe
- Akutní srdeční selhání

Po této prezentaci byste měli znát:

- Co je ABCDE přístup
- Vše o KPR
- Možné způsoby zajištění dýchacích cest
- Základní ventilační režimy
- Základní příčiny respiračního selhání
  - Diagnostika a projevy

Děkuji za pozornost

